

Hospital Universitari
MútuaTerrassa

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Unitat Docent
Dermatologia

Itinerari
formatiu tipus

ITINERARI FORMATIU TIPUS DERMATOLOGIA

Cap de Servei : Dra. Francesca Corella Vicente

Autors :

Dr. Oriol Corral Magaña (Tutor de Dermatologia)

Centre : Hospital Universitari Mútua Terrassa

Data d'elaboració : Juliol 2023

Data aprovació pel Comitè de Docència: 20.01.2026

Índex

1. Introducció	- 5 -
2. Definició	- 5 -
3. Objectiu de l'itinerari formatiu	- 5 -
4. Serveis i unitats implicades en l'itinerari formatiu	- 6 -
5. Rotacions	- 7 -
6. Pla de l'itinerari formatiu	- 23 -
7. Cursos i sessions	- 24 -
8. Activitat investigadora	- 25 -
9. Guàrdies	- 26 -
10. Fonts d'Informació Bibliogràfica	- 26 -

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del Reial Decret 183/2008, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

2. Definició

El GIFT (**Guia o Itinerari formatiu tipus**) és l'adaptació del Programa Oficial de l'Especialitat (POE) al centre o Unitat Docent Multiprofessional (UDM) pertinent i ha d'explicar de manera clara i concisa com es traduirà el contingut del POE al nostre centre o UDM. En aquest document es descriuran, per tant, els objectius generals i específics de la formació, el cronograma complet de les rotacions que es realitzaran per adquirir les competències/objectius d'aprenentatge determinats per cada especialitat fent referència a les sessions clíniques i bibliogràfiques, activitats de recerca i guàrdies/atenció continuada que haurà de completar el resident.

Els objectius docents han de ser coherents no sols amb el POE sinó amb la capacitat docent del centre i la durada de les rotacions.

Aquesta informació es complementa amb altres documents com la **Guia de cada servei**, el **Protocol de Supervisió** de cada especialitat i la **Guia d'acollida del nou resident**, comú a tots els residents del HUMT, on s'indiquen el pla de formació comú, l'organització de les estructures docents i els mecanismes avaluadors.

Aquests documents estan disponibles per a consulta a la web/intranet (<https://mutuaterrassa.com/blogs/ca/formacio-sanitaria-especialitzada/futurs-residents-2022>).

Cada resident rebrà un itinerari formatiu personalitzat basat en el GIFT de la seva especialitat.

3. Objectiu de l'itinerari formatiu

L'objectiu primordial de l'itinerari formatiu és descriure l'adaptació, segons les característiques pròpies de cada unitat docent, del programa de formació de l'especialitat dissenyat per la Comissió Nacional. S'hi detallen els objectius i el grau de supervisió de cada rotació i/o any de residència, i a partir d'aquí s'elaboren els plans individuals de formació de cada resident. Per tant, aquest itinerari ha de ser adaptable a la capacitat docent reconeguda de la unitat docent.

Els plans individuals de formació de cada resident tenen com a objectiu que els residents disposin d'una guia docent personalitzada, on es detalla quines rotacions ha de fer al llarg de la seva residència.

4. Serveis i unitats implicades a l'itinerari formatiu

Són tots aquells serveis i unitats que, independentment de la seva titularitat, es consideren necessaris per impartir la formació especialitzada, d'acord amb allò establert al programa oficial.

El grau de supervisió del resident s'adequarà a l'especificat al document desenvolupat amb aquesta finalitat i disponible al web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mútua Terrassa (Plànol de supervisió del resident de Dermatologia).

4.1. Serveis implicats del propi centre

	Servei
Obligatoris	Dermatologia
	Medicina Interna
	Medicina de Família i Comunitària
	Anatomia Patològica

4.2. Unitats específiques i consultes monogràfiques

	Servei
Obligatòries	Consulta de Melanoma
	Consulta de Càncer Cutani Avançat
	Consulta d' Epicutànies
	Consulta de Dermatologia Pediàtrica
	Consulta de Psoriasi
	Consulta d'hidroadenitis
	Consulta d'Urticària
	Consulta d'Ecografia Cutània

	Unitat de Malalties Autoimmunes i Sistèmiques
	Consulta de Malalties Ampul·loses
	Consulta de Dermatitis Atòpica
	Unitat de Cirurgia Menor Ambulatòria
	Unitat de Cirurgia Major Amb Ingrés

5. Rotacions

Tota l'activitat assistencial estarà supervisada segons es detalla al Protocol de Supervisió de l'especialitat.

RESIDENTS DE PRIMER ANY

ROTACIÓ: MEDICINA INTERNA I INFECCIOSES

Durada: 5 mesos

Dispositiu: Hospitalari (HUMT, Servei de Medicina Interna i Infeccioses)

Objectius competencials

- Conèixer les estructures físiques de l'hospital i la ubicació dels diferents serveis.
- Aprendre a fer servir correctament el programa informàtic de l'hospital.
- Obtenir els coneixements bàsics de metodologia de la investigació i informàtica mèdica.
- Aprendre el maneig de les diferents fonts bibliogràfiques.
- Adquirir els coneixements suficients per establir les bases que permetin desenvolupar una assistència d'urgències generals de l'hospital, ingrés i seguiment del pacient hospitalitzat.
- Conèixer el maneig de les patologies mèdiques i infeccions més comunes en medicina interna i infeccioses, serveixi's d'exemple:
 - MPOC
 - Insuficiència cardíaca
 - Febre d'origen desconegut
 - Infeccions comunes
 - Artritis
 - Malalties sistèmiques amb manifestacions cutànies rellevants
 - Malalties de transmissió sexual i venèries
 - VIH
- Conèixer les principals malalties de transmissió sexual, el seu abordatge clínic i terapèutic (VIH/SIDA, gonorrea, clamídia, micoplasma, VPH, sífilis, limfogranuloma veneri).
- Aprendre a fer un correcte estudi de contactes en funció de la patologia infecciosa.

- 7 -

- Aprendre a realitzar una correcta anamnesi i exploració sobre la base de la problemàtica del pacient. Ser capaç de diferenciar la informació rellevant de la irrellevant o accessòria.
- Seleccionar les proves complementàries i interconsultes adequades i suficients per al despistatge de les principals opcions diagnòstiques, ajustant-se al cas concret i amb coneixement real dels seus temps de lliurament i cost-eficàcia.
- Aprendre a fer històries clíniques, notes d'ingrés i informes d'alta a pacients amb patologies habituals.
- Conèixer els fàrmacs sistèmics més emprats en la terapèutica habitual: corticoides, antibiòtics, citotòxics, immunosupressors i psicofàrmacs.
- Aprendre a informar pacients i familiars de manera adequada i empàtica en relació amb el procés que el malalt pateix.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialista en Medicina Interna.
- Assistir a una unitat de Malalties Infeccioses i Malalties de Transmissió sexual.
- Assistir a la planta d'hospitalització del Servei de Medicina Interna i Infeccioses.
- Realitzar històries clíniques.
- Assistir en seminaris i sessions hospitalàries del Servei de Medicina Interna i Infeccioses.
- Ajudar en la preparació de comunicacions i publicacions amb els adjunts i residents del Servei de Medicina Interna i Infeccioses.
- Estudiar les patologies més freqüents sobre la base de les principals fonts bibliogràfiques i revistes de medicina interna.
- Assumir la responsabilitat de l'estudi de les patologies, el diagnòstic diferencial i el maneig dels pacients assistits durant la rotació en el servei.
- Interactuar amb els diferents membres de l'equip assistencial del servei des d'una perspectiva de respecte, interès i col·laboració.

ROTACIÓ: MEDICINA de Família i Comunitària

Durada: 1 mes

Dispositiu: Centres d'Atenció Primària (CAP) adscrits a l'HUMT

Objectius competencials

- Conèixer les estructures físiques i particularitats d'un CAP.
- Aprendre a fer servir correctament el programa informàtic del CAP.
- Conèixer les rutes de derivació des d'atenció primària a l'atenció hospitalària, inclosa la teledermatologia.
- Obtenir els coneixements bàsics de metodologia de la investigació i informàtica mèdica.
- Aprendre el maneig de les diferents fonts bibliogràfiques.
- Adquirir els coneixements suficients per establir les bases que permetin desenvolupar una assistència d'urgències a un centre ambulatori no hospitalari.
- Conèixer el maneig bàsic des d'atenció primària de les patologies mèdiques i infeccions més comunes en medicina de família i comunitària, serveixi d'exemple:
 - MPOC

- Insuficiència cardíaca
- Hipertensió Arterial
- Dislipèmies i malalties metabòliques més freqüents
- Trastorns del tiroides
- Infeccions i infestacions comunes
- Tumors cutanis benignes més freqüents: ceratosis seborreica, nevus melanocítics benignes, quists epidèrmics, fibromes,...
- Tumors cutanis no melanomes habituals: ceratosis actínica, carcinoma basocel·lular i carcinoma escamós/ queratoacantoma.
- Aprendre els criteris de derivació a l'especialitat i les vies pertinents.
- Seleccionar les proves complementàries i interconsultes adequades i suficients per al despistatge inicial de les principals opcions diagnòstiques, ajustant-se al cas concret i amb coneixement real dels seus temps de lliurament i cost-eficàcia.
- Aprendre a fer històries clíniques, peticions de proves i derivació a pacients amb patologies habituals.
- Aprendre a coordinar-se amb altres unitats relacionades amb les patologies ateses (com infermeria o serveis socials).
- Conèixer els fàrmacs sistèmics més emprats en la terapèutica habitual en els centres ambulatoris.
- Aprendre a informar pacients i familiars de manera adequada i empàtica en relació amb el procés que el malalt pateix.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialista en Medicina de Família i Comunitària.
- Assistir a les consultes mèdiques i d'infermeria d'un centre ambulatori.
- Realitzar històries clíniques.
- Assistir en seminaris i sessions del Servei de Medicina de Família i Comunitària.
- Ajudar en la preparació de comunicacions i publicacions amb els adjunts i residents del Servei de Medicina de Família i Comunitària.
- Estudiar les patologies més freqüents sobre la base de les principals fonts bibliogràfiques i revistes de medicina de família i comunitària.
- Assumir la responsabilitat de l'estudi de les patologies, el diagnòstic diferencial i el maneig dels pacients assistits durant la rotació en el servei.

Interactuar amb els diferents membres de l'equip assistencial del servei des d'una perspectiva de respecte, interès i col·laboració.

ROTACIÓ: DERMATOLOGIA GENERAL I PRIMÀRIA/ CIRURGIA MENOR AMBULATORIA

Durada: 5 mesos

Dispositiu: Consultes Externes Hospitalàries (HUMT, Servei de Dermatologia)

Objectius competencials

- Conèixer i familiaritzar-se amb els diferents membres del servei de dermatologia de HUMT.

- Conèixer les principals revistes i fonts bibliogràfiques dermatològiques.
- Aprendre a fer i arxivar fotografies clíniques i dermatoscòpiques dels pacients amb processos dermatològics.
- Aprendre a emmagatzemar correctament les imatges dermatològiques en una base de dades sanitària, respectant l'anonimat del pacient i protegint-ne la integritat .
- Conèixer l'anatomia, la histologia, la bioquímica i la fisiologia de la pell sana.
- Aprendre a descriure les lesions elementals primàries i secundàries de les afeccions cutànies i fer un diagnòstic diferencial inicial de les grans síndromes dermatològiques.
- Obtindre els coneixements clínics i dermatològics de les malalties més comunes de la pell, mucoses i annexos atesos en una consulta d'atenció primària dermatològica:
 - Malalties inflamatòries
 - Malalties infeccioses
 - Neoplàsies cutànies benignes i malignes
 - Malalties pàpulo-escamoses
 - Malalties del teixit connectiu
 - Malalties vesículo-ampolles
 - Malalties dels cabells i de les ungles
 - Lesions pigmentades
 - Dermatosi més freqüents a la infància
- Aprendre a fer una anamnesi i exploració dermatològica del pacient ambulatori.
- Aprendre les tècniques bàsiques d'exploració cutània incloent-hi el maneig bàsic del dermatoscopi manual, llum de Wood, KOH o microscopi òptic.
- Conèixer les principals proves complementàries més habituals en dermatologia.
- Aprendre a obtenir les principals mostres per a cultiu d'infeccions dermatològiques: cultiu per a fongs, bacteris i virus, test de Tzanck.
- Aprendre a fer peticions basades en la sospita diagnòstica i a emplenar-les adequadament.
- Adquirir els coneixements quirúrgics bàsics per a la realització i obtenció de proves invasives com la biòpsia cutània mitjançant punch/ incisional / excisional , la biòpsia de greix subcutani, la biòpsia per afaitat i la biòpsia de glàndules salivals.
- Conèixer les tècniques d'asèpsia quirúrgica, tipus d'agulles, materials de sutura i instrumental quirúrgic i quan emprar-los.
- Conèixer els principals anestèsics locals i tècniques d'anestèsia.
- Conèixer els diferents tipus d'incisions i tècniques de sutura.
- Iniciar-se en les tècniques quirúrgiques més habituals a la consulta dermatològica:
 - Curetatge i electrofulguració
 - Criocirurgia
- Aprendre els principals tractaments tòpics i sistèmics clàssics dermatològics: corticoides, retinoides, antifúngics, antibiòtics, queratolítics , emol·lients i fomentos, immunosupressors i immunomoduladors.
- Reconèixer els diferents corticoides tòpics i sistèmics en base a la potència, efectes secundaris i galènica més adequada.
- Adquirir coneixements bàsics de formulació magistral.
- Adquirir coneixements bàsics en fotoprotecció i cura de la pell sana.
- Comunicar als pacients la informació amb claredat i empatia, adaptant-se a les necessitats i situacions de cada individu.

- Aconsellar els pacients sobre les normes bàsiques de la cura de la pell i els seus annexos i dels bons hàbits de fotoprotecció .

Metodologia

- Atendre a les consultes dermatològiques d'atenció primària juntament amb els diferents facultatius especialistes del servei de dermatologia del HUMT.
- Aprendre a observar i descriure allò observat en malalts amb dermopaties.
- Realitzar, sota tutorització, històries clíniques, peticions electròniques, presa de mostres per a cultius i biòpsies al costat del facultatiu responsable.
- Atendre com a primer ajudant en cirurgies menors ambulatories.
- Participar en la realització de les interconsultes hospitalàries.
- Participar en l'atenció de pacients hospitalitzats amb patologia dermatològica.
- Consolidar el maneig de les diferents càmeres fotogràfiques del servei i de les aplicacions dedició i arxiu d'imatges.
- Participar activament a les sessions de servei.
- Elaborar i presentar com a mínim 2 comunicacions científiques a congressos d'àmbit regional o nacional.
- Assumir la responsabilitat de l'estudi dels coneixements teòrics de la rotació segons la indicació del tutor.

RESIDENTS DE SEGON ANY

ROTACIÓ: CONSULTA MONOGRÀFICA DE CÀNCER CUTANI NO MELANOMA / TERÀPIA FOTODINÀMICA I CIRURGIA MENOR AMBULATORIA

Durada: 4 mesos

Dispositiu: Consultes Externes Hospitalàries (HUMT), Gabinet d'infermeria dermatològica i Quiròfan ambulatori de dermatologia

Objectius competencials

- Adquirir coneixements d'anatomia facial avançada, vascularització, innervació i unitats anatòmiques funcionals.
- Conèixer i saber reconèixer els principals càncers cutanis no melanoma.
- Comprendre el concepte de camp de cancerització, el reconeixement i el maneig terapèutic.
- Adquirir habilitats amb el dermatoscopi manual i la microscòpia d'epiluminescència digitalitzada. Saber reconèixer les principals estructures dermatoscòpiques .
- Aprendre la regla en dues etapes de l'estudi dermatoscòpic de les lesions pigmentades i l'estudi per anàlisi de patrons.
- Saber descriure les imatges dermatoscòpiques i basant-se en establir una orientació diagnòstica dels principals tumors cutanis i en especial dels pigmentats.

- Conèixer les característiques d'una consulta preoperatòria, anamnesi i consentiment informat quirúrgic.
- Adquirir coneixement sobre profilaxi antibiòtica i maneig de l'anticoagulació i antiagregació.
- Conèixer les diferents tècniques d'anestèsia local i troncular.
- Aprendre a preparar un camp quirúrgic i el coneixement de l'instrumental quirúrgic.
- Aprendre a fer un empelt de pell parcial i total.
- Aprendre i realitzar els principals penjalls més utilitzats segons la localització anatòmica.
- Aprendre la prevenció i el maneig de les complicacions quirúrgiques intra- i postoperatòries.
- Ser capaç d'informar pacients i familiars adequadament sobre el tipus de cirurgia programada, els avantatges i els possibles efectes secundaris.
- Adquirir habilitats per tranquil·litzar el pacient quirúrgic i saber afrontar les possibles complicacions.
- Aprendre i fer les cures postquirúrgiques segons el tipus de tancament quirúrgic i tècnica utilitzada i el seguiment postoperatori.
- Informar sobre el resultat histològic de la peça quirúrgica i actitud que cal seguir.
- Conèixer les guies clíniques de referència del tractament dels tumors cutanis malignes més freqüents.
- Aprendre a decidir la millor tècnica quirúrgica a cada cas.
- Realitzar exèresi en fus de tumors simples.
- Adquirir coneixements sobre els fonaments bàsics de la teràpia fotodinàmica (TFD). Ser capaç d'indicar les diferents modalitats a cada cas.
- Conèixer com preparar la pell i aplicar els productes per fer efectiva una TFD convencional o en modalitat de llum de dia.
- Aprendre a manejar el llum de TFD, els diferents protocols i manejar les principals complicacions associades.

Metodologia

- Estada en consultes amb un professional facultatiu especialitzat en càncer cutani no melanoma avançat.
- Estada al quiròfan ambulatori de dermatologia.
- Primer responsable de cirurgia menor ambulatoria per a cirurgies de baixa complexitat i presa de mostres.
- Primer ajudant amb responsabilitat creixent en cirurgies en localitzacions simples o de petits tumors.
- Assistir al comitè de tumors cutanis i melanoma.
- Assistir al gabinet d'infermeria a les cures quirúrgiques i a les sessions de TFD.
- Estudiar les principals guies de maneig terapèutic dels càncers cutanis no melanomes més freqüents (especialment epitelioma basocel·lular, carcinoma escamós cutani, carcinoma de Merkel, queratosi actínica) així com dels casos assistits i les indicacions del tutor.
- Participar almenys en una comunicació centrada a CCNM o cirurgia dermatològica.

ROTACIÓ: CONSULTA MONOGRÀFICA D'HIDROSADENITIS SUPURATIVA/ ECOGRAFIA CUTÀNIA**Durada :** 2 mesos**Dispositiu:** Consultes Externes Hospitalàries (HUMT), Gabinet d'infermeria dermatològica i Quiròfan ambulatori de dermatologia**Objectius competencials**

- Comprendre les bases fisiopatològiques de la hidrosadenitis.
- Aprendre a detectar de manera precoç el pacient amb hidrosadenitis.
- Conèixer les comorbiditats i malalties associades a la hidrosadenitis i aprendre a abordar-les a la consulta.
- Aprendre el maneig farmacològic de la hidrosadenitis, les proves complementàries necessàries per al seu maneig i el seguiment del pacient.
- Conèixer els principals fàrmacs biològics i immunomoduladors en ús per a la hidrosadenitis, les indicacions i contraindicacions principals i l'estudi previ a la seva administració.
- Establir contacte amb farmàcia hospitalària del HUMT i els programes de gestió de medicació de dispensació hospitalària.
- Conèixer i realitzar les tècniques de desbridament dels abscessos, *deroofing* de les fístules més superficials i exèresi de lesions fistuloses de baixa complexitat.
- Conèixer les tècniques quirúrgiques més utilitzades.
- Adquirir habilitats bàsiques en ecografia cutània. Ser capaç de reconèixer les principals lesions mitjançant ecògraf.
- Aprendre a manejar l'ecògraf com a eina per fer infiltracions en consulta i planificació quirúrgica.
- Adquirir competències per acompanyar el malalt greu d'hidrosadenitis supurativa.

Metodologia

- Estada amb un professional facultatiu especialitzat en hidrosadenitis supurativa.
- Estada al quiròfan ambulatori en la realització de procediments de desbridament, *deroofing* i exèresi d'abscessos i fístules.
- Estada al gabinet d'infermeria a les cures del pacient en brot actiu d'hidrosadenitis o postquirúrgic.
- Participar almenys en una comunicació centrada en hidrosadenitis supurativa o ecografia cutània.

ROTACIÓ: CONSULTA MONOGRÀFICA DE PSORIASI/ LIMFOMA/ FOTOTERÀPIA**Durada:** 2 mesos**Dispositiu:** Consultes Externes Hospitalàries (HUMT), Gabinet d'infermeria dermatològica, Unitat conjunta Derma -Reumatologia a HUMT

Objectius competencials

- Adquirir coneixements fisiopatològics en psoriasi i limfomes.
- Reconèixer les diferents formes clíniques de presentació de la psoriasi i els seus principals diagnòstics diferencials.
- Comprendre la psoriasi com una malaltia sistèmica, valorar el pacient en conjunt parant atenció a les seues comorbiditats.
- Ser capaç d'avaluar el pacient en base a les escales de gravetat (PASI, BSA, DLQI).
- Ser capaç de detectar precoçment l'artritis psoriàsica i conèixer-ne el maneig.
- Conèixer els tractaments tòpics de la psoriasi i saber adaptar-los a l'estat del pacient, localització de les lesions i preferències del pacient (corticoides tòpics, anàlegs de la vitamina D, retinoides tòpics, queratolítics, emol·lients i vehicles).
- Conèixer els tractaments sistèmics, les indicacions i contraindicacions, els efectes secundaris i la monitorització (acitretí, metotrexat, ciclosporina, petites molècules i fàrmacs biològics).
- Realitzar les proves pertinents prèvia a la introducció dels fàrmacs biològics i posteriorment durant la monitorització.
- Conèixer les bases teòriques del tractament amb fototeràpia (PUVA, UVBbe, UVA1) i indicacions. Conèixer els principals protocols.
- Reconèixer i manejar les complicacions de la fototeràpia.
- Detectar i sospitar els limfomes cutanis. Conèixer-ne els principals diagnòstics diferencials.
- Conèixer l'epidemiologia del limfoma cutani al nostre àmbit.
- Conèixer les manifestacions cutànies més freqüents dels limfomes B i T cutanis primaris o secundaris.
- Conèixer els principals diagnòstics diferencials del limfoma cutani.
- Conèixer les principals opcions terapèutiques del limfoma cutani i les seues indicacions.
- Saber diagnosticar una malaltia d'empelt contra l'hoste (EICH) crònic i el seu maneig.
- Conèixer la classificació actual dels limfomes cutanis, les principals diferències i ser capaç de desenvolupar un diagnòstic diferencial clínic que inclogui altres patologies dermatològiques.
- Conèixer les exploracions complementàries que cal sol·licitar per descartar afectació sistèmica, la seva interpretació i quan s'ha de derivar al servei d'hematologia.
- Saber fer el maneig clínic d'un pacient amb limfoma cutani.
- Conèixer les diferents opcions terapèutiques en limfomes cutanis; farmacològiques i radioteràpia, indicacions i contraindicacions i possibles efectes adversos.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialitzat en psoriasi.
- Estada amb un facultatiu especialitzat en limfomes.
- Estada al gabinet d'infermeria durant les sessions de fototeràpia.

- Estada a la consulta conjunta de dermatologia i reumatologia de psoriasi i artritis psoriàsica.
- Estudiar els protocols de fototeràpia.
- Estudiar la classificació dels limfomes cutanis.
- Assistir al comitè dermatologia-reumatologia.
- Participar almenys en una comunicació centrada en psoriasi o limfoma o fototeràpia.

ROTACIÓ: CONSULTA MONOGRÀFICA D'IMMUNOAL·LÈRGIA (IA)

Durada: 2 mesos

Dispositiu: Consultes Externes Hospitalàries (HUMT), Gabinet d'infermeria dermatològica.

Objectius competencials

- Adquirir coneixements sobre fisiopatogènia , diagnòstic diferencial i característiques clíniques a:
 - Dermatitis atòpica.
 - Dermatitis de contacte al·lèrgica i irritativa.
 - Dermatosi ocupacionals i de l'esport.
 - Urticària aguda i crònica.
 - Angioedema.
 - Bases teòriques i pràctiques de les proves del pegat.
- Ser capaç d'avaluar la gravetat del pacient amb dermatitis atòpica en base a escales reconegudes (EASI, SCORAD, BSA, DLQI, EVA)
- Aprendre els principals tractaments tòpics de la dermatitis atòpica, les indicacions i les contraindicacions.
- Conèixer les indicacions, contraindicacions, efectes secundaris i estudis previs i de monitorització dels tractaments sistèmics i biològics de la dermatitis atòpica.
- Realitzar correctament històries clíniques específiques de pacients amb dermatitis al·lèrgica de contacte.
- Aprendre les tècniques d'aplicació de les proves del pegat i la intradermoreacció , la lectura correcta i la interpretació. Indiqueu en cada cas la bateria d'al·lèrgens més adequada.
- Explicar al pacient les repercussions de la seva al·lèrgia de contacte, especialment en casos de patologia professional. Explicar amb detall i per escrit sobre les fonts ambientals on és present l'al·lèrgen responsable i promoure'n l'evitació.
- Conèixer els diferents tipus d'urticària crònica i saber-ne aplicar les escales d'avaluació (UAS, UAS7, UCT).
- Conèixer els diferents tipus d'antihistamínics, les indicacions, les contraindicacions i els efectes secundaris.
- Aprendre a manejar els pacients sota tractament biològic o sistèmic amb urticària crònica. Conèixer les seves indicacions, contraindicacions i efectes secundaris.

Metodologia

- Estada amb els facultatius especialitzats en immunoal·lèrgia .
- Assistir en l'aplicació i les lectures de les proves del pegat.
- Presentar una comunicació centrada en immunoal·lèrgia en reunió o congrés.
- Col·laborar en el manteniment de bases de dades clíniques de patologies de base immunoal·lèrgica.

ROTACIÓ: ANATOMIA PATOLÒGICA**Durada:** 1 mes**Dispositiu:** Hospitalari (Servei d'Anatomia Patològica HUMT)

Aquesta rotació es complementarà amb les sessions conjuntes setmanals (divendres) de dermatologia i anatomia patològica de l'hospital.

Objectius competencials

- Adquirir coneixements sobre el processament de mostres, tècniques histopatològiques i immunològiques bàsiques aplicades a l'estudi de les mostres de biòpsies cutànies.
- Conèixer les tincions histoquímiques i immunohistoquímiques més rellevants.
- Conèixer l'estructura histològica normal de la pell, les capes i els tipus cel·lulars.
- Conèixer les alteracions epidèrmiques bàsiques i els principals patrons histopatològics inflamatoris més freqüents. Panniculitis.
- Conèixer els tumors cutanis freqüents i les seues variants.
- Comprendre el concepte de nevus displàsic i saber diferenciar les neoplàsies melanocítiques benignes de les malignes (melanoma).
- Descriure les troballes patològiques en una biòpsia cutània en termes histopatològics.
- Saber identificar infeccions cutànies (virus, bacteris, fongs i micobacteris).
- Saber interpretar les tècniques d'immunofluorescència directa i indirecta cutànies.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialitzat en anatomia patològica (dermatopatologia).
- Assistir a la revisió de biòpsies cutànies i a les sessions clinicopatològiques.
- Revisar els casos interessants de les preparacions de dermatopatologia i comentari posterior dels casos.
- Ajudar en la preparació de comunicacions dermatològiques en què hi hagi implicació dels patòlegs de l'hospital.

RESIDENTS DE TERCER ANY**ROTACIÓ: CONSULTES MONOGRÀFIQUES DE MELANOMA I EPILUMINISCÈNCIA DIGITAL****Durada:** 4 mesos**Dispositiu :** Consultes Externes Hospitalàries (HUMT)

Objectius competencials

- Comprendre la fisiopatogènia dels processos melanocítics. Descriure amb detall els processos de melanogènesi.
- Reconèixer les principals lesions melanocítiques benignes, malignes i indeterminades:
 - Neoplàsies melanocítiques benignes i hiperplàsies melanocítiques.
 - Nevus melanocítics congènits, nevus adquirits, nevus blau, nevus de Spitz, nevus de Reed, nevus Spilus , halonevus , nevus epidèrmics.
 - Nevus melanocític atípic i síndrome del nevus displàsic.
 - Lentigen simple i lentigen solar.
 - Melanoma:
 - Melanoma d'extensió superficial, melanoma nodular, lentigen maligne, melanoma lentiginós acral, melanomes de mucoses i síndrome de melanoma familiar.
- Millorar les habilitats en dermatoscòpia de mà.
- Aprendre la metodologia d'estudi i seguiment mitjançant epiluminescència digital del pacient amb més risc de melanoma.
- Realitzar el diagnòstic de melanoma mitjançant criteris clínics, histològics i dermatoscòpics .
- Realitzar un correcte estadiatge del pacient amb melanoma i saber aplicar en cada cas el tractament adequat.
- Conèixer les guies clíniques de tractament del melanoma.
- Saber indicar la realització de la biòpsia selectiva del gangli sentinella, les proves complementàries necessàries i el buidament ganglionar en casos indicats.
- Millorar en les habilitats quirúrgiques adquirides durant la rotació a CCNM i cirurgia major ambulatoria.
- Realitzar penjalls de major complexitat i intervencions en localitzacions complexes.
- Realitzar ampliacions de cicatriu de melanoma adequant els marges a l'estadi.
- Conèixer els principals tractaments en el pacient amb estadis avançats de melanoma (immunoteràpia, inhibidors dels punts de control, teràpia dirigida).
- Realitzar una correcta educació sanitària sobre fotoevitació / fotoprotecció .
- Informar amb claredat i empatia sobre el pronòstic segons l'estadi i les opcions terapèutiques.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialitzat en melanoma i realització de mapeigs corporals amb epiluminescència digital.
- Estada al quiròfan ambulatori com a primer cirurgià i ajudant supervisat en responsabilitat creixent.
- Assistir als comitès de melanoma i càncer cutani avançat.
- Presentar els casos al comitè de tumors cutanis.
- Col·laborar en el manteniment de bases de dades.
- Presentar una comunicació centrada en melanoma.

ROTACIÓ: CONSULTES MONOGRÀFIQUES DE DERMATOLOGIA PEDIÀTRICA**Durada:** 4 mesos**Dispositiu:** Consultes Externes Hospitalàries (HUMT)**Objectius competencials**

- Conèixer les característiques fisiològiques que diferencien la pell del nounat/nen/adolescent de la pell de l'adult.
- Adquirir coneixements sobre:
 - Principis bàsics de genètica.
 - Bases genètiques de les dermatosis.
 - Mosaïcismes i lesions lineals.
 - Dermatitis atòpica greu de la infància.
 - Ictiosi i eritroqueratodèrmies .
 - Immunodeficiències primàries amb expressivitat cutània.
 - Síndromes mastocítiques .
 - Genodermatosis: Neurofibromatosis, esclerosi tuberosa, Sd . D'Ehlers-Danlos, pseudoxantoma elàstic.
 - Malalties per dèficits enzimàtics.
 - Síndromes d'envelliment prematur i poiquilodèrmies congènites.
 - Displàsies ectodèrmiques.
 - Signes cutanis de maltractaments al nen.
 - Hemangiomes i malformacions vasculars.
 - Hamartomes més freqüents.
 - Lesions de la línia mitjana.
- Ser capaç de diagnosticar i tractar els pacients dermatològics en edat pediàtrica.
- Indicar correctament les proves complementàries necessàries tenint en compte la patologia i l'edat del pacient.
- Manejar tractaments físics, tòpics i sistèmics tenint en compte les peculiaritats de l'edat pediàtrica.
- Identificar i interpretar el valor pronòstic de les principals mosaïcismes, malformacions i tumors neonatals.
- Ser capaç d'identificar els marcadors cutanis de diferents genodermatosis .
- Classificar correctament les lesions vasculars infantils com ara tumors o malformacions.
- Adquirir habilitats per comunicar-se i abordar el pacient pediàtric.
- Adquirir habilitats per comunicar-se de manera assertiva, empàtica i precisa amb els cuidadors del pacient pediàtric.

Metodologia

- Estada amb un facultatiu especialitzat en dermatologia pediàtrica i malformacions vasculars.
- Realitzar procediments ambulatoris sota supervisió directa o com a primer ajudant en gabinet quirúrgic i quiròfan ambulatori (curetatges, exèresis simples, criocirurgia) en el pacient pediàtric.

- Assistir al comitè de Dermatologia pediàtrica – cirurgia pediàtrica. Participar activament en la preparació de casos clínics.
- Presentar una comunicació centrada en la dermatologia pediàtrica.
- Assistir a la reunió del GEDP i participar en la comunicació de casos/sèries de casos.

ROTACIÓ: CONSULTES MONOGRÀFIQUES DE MALALTIES AMPUL·LOSES (MA) I MALALTIES AUTOIMMUNS SISTÈMIQUES (MAS)

Durada: 3 mesos

Dispositiu : Consultes Externes Hospitalàries (HUMT) i Hospital de Dia (HUMT)

Objectius competencials

- Adquirir coneixements sobre:
 - Fisiopatogènia de les MA i MAS amb expressió cutània.
 - Principals MAS.
 - Lupus eritematós.
 - Síndrome antifosfolípid.
 - Dermatomiositis.
 - Vasculitis.
 - Síndrome de Sjögren.
 - Esclerosi sistèmica i esclerodèrmia localitzada.
 - Principals MA.
 - Pènfing vulgar
 - Pènfing foliaci
 - Pènfing paraneoplàsic
 - Penfigoide ampul·lós
 - Penfigoide membrano-mucós/ cicatricial
 - Epidermòlisi bullosa adquirida
 - Dermatitis herpetiforme
 - Dermatosi IgA lineal
 - Dermatopatologia i immunopatologia de les lesions cutànies de les MAS i MA.
 - Valor dels estudis complementaris a les MAS i MA.
 - Tractament tòpic i sistèmic de les MAS.
- Reconèixer les manifestacions cutànies específiques de les MAS i MA.
- Conèixer el valor pronòstic quant a associació sistèmica de les lesions cutànies de les MAS.
- Realitzar correlacions clinicopatològiques de les lesions cutànies de les MAS.
- Treballar de manera multidisciplinària amb altres especialistes (especialment internistes i reumatòlegs) i integrar les troballes cutànies dins del diagnòstic final d'una MAS.
- Sol·licitar les proves complementàries més eficients per al diagnòstic de les MAS.
- Familiaritzar-se amb l'anamnesi, l'exploració física, les proves complementàries i la terapèutica de les MAS des de la perspectiva reumatològica.

- Saber indicar i interpretar el resultat d'una capil·laroscopia.
- Identificar les formes amb afectació predominantment cutànies de les MAS i fer el seguiment adequat de cara a detectar associacions sistèmiques.
- Tractar pacients amb formes cutànies d'MAS i consensuar el tractament amb els especialistes en medicina interna i reumatologia en aquells casos d'associació sistèmica.
- Explicar al pacient la naturalesa de la malaltia, el tractament, la monitorització i el risc d'associacions sistèmiques.
- Tranquil·litzar en relació amb associacions greus o potencialment mortals en casos d'MAS amb compromís exclusivament cutani.
- Realitzar consells sobre fotoprotecció en patologies autoimmunes fotoagrades .
- Manejar el pacient en tractaments d'administració a l'hospital de dia.

Metodologia

- Estada amb els facultatius especialitzats en MAS i MA.
- Assistir a la consulta monogràfica d'MAS
- Assistir a la consulta monogràfica d'MA
- Assistir al Gabinet de Capil·laroscòpia (servei de Medicina Interna)
- Assistir i participar a les sessions clíniques multidisciplinàries de MAS.
- Col·laborar en el manteniment de bases de dades de MAS.
- Presentar una comunicació a la reunió anual del Grup Espanyol de MAS.

RESIDENTS DE QUART ANY

Rotació: CIRURGIA MAJOR AMBULATORIA I CIRURGIA DE MOHS

Durada: 3 mesos

DISPOSITIU: Hospitalari (Unitat de Cirurgia Sense Ingrés)

Objectius competencials

- Incrementar els coneixements de cirurgia dermatològica d'alta complexitat.
- Posseir els coneixements doctrinals en grau suficient per exercir adequadament la dermatologia quirúrgica.
- Realitzar els tipus d'anestèsies locoregionals pròpies de cirurgia avançada.
- Conèixer els tipus de sedació i anestèsia general.
- Realitzar extirpacions en localitzacions especials.
- Realitzar penjalls complexos.
- Realitzar empelts de pell parcial i total.
- Conèixer les bases teòriques de la cirurgia de la hidroadenitis supurativa.
- Conèixer les bases de la cirurgia microgràfica de Mohs.
- Posseir l'hàbit quirúrgic necessari per poder realitzar les activitats quirúrgiques pròpies de l'especialitat.
- Realitzar bloquejos nerviosos.
- Realitzar exèresi de tumors de localitzacions especials (vermellectomia , cirurgia de les ungles, pavelló auricular, de la parpella).
- Realitzar de manera independent penjalls simples.

- Realitzar penjalls complexos:
 - De rotació.
 - De transposició.
 - D'avenç.
 - Plàstia en estrella.
 - Plàstia en illa.
 - Z-plàsties.
 - Penjoll d'interpolació axial.
- Realitzar sota supervisió empelts de pell parcial i total.
- Participar a la cirurgia de la hidrosadenitis supurativa.
- Participar a tot el procés de la cirurgia microgràfica de Mohs.
- Conèixer els principis i els paràmetres del tractament amb làser (IPL, fraccionats ablatius/ no ablatius, Nd:Yag ...).

Metodologia

- A assistència supervisada als quiròfans de cirurgia de Mohs i d'alta complexitat (UCSI)
- Assistir al quiròfan de cirurgia major ambulatoria com a primer cirurgia sota supervisió.
- Assistir a les cures postquirúrgiques.
- Presentar casos clínics o sèries de casos quirúrgics a congressos i reunions.

ROTACIÓ: CONSULTA DE DERMATOLOGIA GENERAL PRÒPIA SUPERVISADA/ ECO

Durada: 6 mesos

Dispositiu: Consultes Externes Hospitalàries (HUMT)

Durant aquesta rotació el resident consolidarà els coneixements clínics adquirits, les habilitats diagnòstiques i les habilitats terapèutiques, amb especial èmfasi en les teràpies sistèmiques. Disposareu d'una consulta per atendre els vostres propis pacients, sota la supervisió d'un facultatiu consultor, i serà l'encarregat de les interconsultes hospitalàries. També participarà en l'assistència de pacients hospitalitzats amb dermatosis greus. A més, durant 2 mesos, assistirà al gabinet d'ecografia dermatològica (1 sessió setmanal), on entrarà en contacte amb les aplicacions d'aquesta tècnica diagnòstica al camp de la patologia tumoral i inflamatòria.

Objectius competencials

- Posseir els coneixements clínics doctrinals en grau suficient per exercir adequadament l'especialitat.
- Posseir els coneixements suficients per diagnosticar les malalties comunes des del punt de vista de la dermatopatologia.
- Manejar teràpia sistèmica complexa. Immunosupressors, retinoides, biològics...
- Conèixer i aplicar conceptes bàsics de dermatologia cosmètica i estètica.
- Incrementar el coneixement sobre les bases i els principis de l'ecografia cutània:
 - Tipus de sondes i ecògrafs.

- Estructures anatòmiques cutànies: troballes ecogràfics.
 - Troballes ecogràfiques dels tumors cutanis, amb un èmfasi especial en els tumors de l'edat pediàtrica i vasculars.
 - Patologia inflamatòria, especialment patològica de dermis profunda i pannícul. Paper de l'ecografia a la hidroadenitis supurativa.
 - Ecografia Doppler.
- Desenvolupar la policlínica dermatològica i resoldre els problemes que s'hi plantegen.
 - Atendre les interconsultes de l'hospital procedents dels serveis diversos.
 - Manejar correctament les tècniques diagnòstiques pròpies de l'especialitat (dermatoscòpia, control digital de nevus, exàmens directes al microscopi...).
 - Examinar de forma regular biòpsies dels pacients atesos pel resident i interpretar-ne els resultats, suggerint diagnòstics diferencials en absència d'informació clínica, en base als patrons histològics.
 - Dominar les indicacions, contraindicacions, eficàcia esperable i efectes secundaris de les principals teràpies sistèmiques.
 - Manejar adequadament els dermocosmètics.
 - Indicar i realitzar ecografies cutànies. Reconèixer els principals patrons ecogràfics descrits per a patologia tumoral i inflamatòria.
 - Adquirir els coneixements i les habilitats suficients per establir una relació fluida amb els pacients, adquirint els hàbits necessaris per al correcte enfocament dels mateixos, incloent-hi els aspectes clínics i terapèutics.

Metodologia

- Gestionar una consulta ambulatoria pròpia. Podeu i heu de consultar amb l'adjunt supervisor, ubicat a la consulta contigua, en cas de dubtes diagnòstics o terapèutics.
- Assistir els malalts hospitalitzats sota la direcció dels dermatòlegs de la unitat.
- Assumir la responsabilitat principal en fer interconsultes.
- Assistir al gabinet d'ecografia dermatològica.
- Participar i presentar comunicacions a congressos, preferentment internacionals.
- Publicar articles científics a revistes reconegudes internacionals.

ROTACIÓ OPTATIVA: EXTERNA

Durada: 2 mesos

El resident pot sol·licitar fer la rotació externa, en funció de les seves preferències, a les diferents subespecialitats dermatològiques existents, a centres d'alt prestigi i de referència, amb la conformitat del tutor de residents i del cap d'estudis.

6 . Pla de l'itinerari formatiu

Any de rotació	Contingut	Mesos	Lloc
R1	Medicina Interna i Infeccioses	5 m	HUMT
R1	Medicina de Família i Comunitària	1 m	HUMT (CAP)
R1	Dermatologia Primària/ CmA	5 metres	HUMT
R2	CCNM/ TFD/ CmA	4 metres	HUMT
R2	Hidrosadenitis/ ECO	2 metres	HUMT
R2	Psoriasi/ Limfoma/ Fototeràpia	2 metres	HUMT
R2	Immunoal·lèrgia i atòpia	2 metres	HUMT
R2	Anatomia patològica	1 metre	HUMT
R3	Melanoma	4 metres	HUMT
R3	Pediatría	4 m	HUMT
R3	MAS/MA	3 m	HUMT
R4	CM/ Mohs	3 m	HUMT
R4	Consulta General Pròpia	6 m	HUMT
R4	Rotació lliure	2 m	Hospital extern

HUMT: Hospital Universitari Mútua Terrassa, CAP: Centre Atenció Primària, CmA: Cirurgia menor ambulatoria, CCNM: Càncer cutani no melanoma, TFD: Teràpia fotodinàmica, ECO: ecografia, MAS: malalties autoimmunes sistèmiques, MA: malalties ampul·loses, CM: cirurgia major.

7. Cursos i sessions

Tota la formació obligatòria es realitzarà durant la jornada laboral del resident i les hores dedicades es consideraran hores treballades. En cas que existissin despeses de matrícula o altres costos, el centre se'n farà càrrec.

L'itinerari formatiu consta d'un programa troncal de cursos i formacions (Annex2) que es fan durant la residència, entre els quals destaquem els següents:

CURSOS TRONCALS OBLIGATORIS

- Curs d'Acolliment al resident (presencial)
- Curs d'Introducció a la Patologia Urgent (presencial)
- Curs Habilitats Comunicatives: mòdul I, II i III (presencial)
- Curs de la Investigació Biomèdica MFIC (presencial)
- Curs de Recerca Biomèdica Hospitalària (presencial)
- Curs de Bioètica (presencial)
- Curs de Gestió Sanitària (presencial)
- Curs de Seguretat del Pacient (online)
- Curs de Sensibilització a la seguretat clínica (presencial)
- Curs de Punts crítics a l'informe d'alta (online)
- Curs de Protecció Radiològica: CARAM (online/ presencial)

CURSOS I CONGRESSOS RECOMANATS PER L'ESPECIALITAT

R1

- Curs d'Iniciació a la Dermatologia per a Metges Residents (Residerm).
- Curs Fonamental de Dermatoscòpia, Hospital Clínic de Barcelona.
- Jornada de la Dermatologia Catalana.
- Curs Internacional de Leprologia per a Metges (Fundació Fontilles).

R2

- Reunió Nacional de Residents de Dermatologia.
- Barcelona DermPath&Co (Curs de dermatopatologia), Barcelona.
- Curs en línia de dermatoscòpia per a R2.
- Curs de Cirurgia Dermatològica per a R2 GECIDERM.
- Congrés Nacional de Dermatologia de l'AEDV.
- Jornada de la Dermatologia Catalana .
- Reunions de grup de l'AEDV segons les rotacions (GEIDAC, GEDOC, GEDET...).

R3

- Curs bàsic de Dermatologia Pediàtrica de l'AEDV.

- Curs d'ecografia cutània per a R3 de dermatologia.
- Reunió Clínica Internacional de Dermatologia (Hospital Clínic de Barcelona).
- Congrés Nacional de Dermatologia.
- Reunions de grup de l'AEDV en funció de rotacions (GEDP, GEDEAS,...).
- Curs Avançat a Dermatoscòpia, Hospital Clínic .
- Curs de malalties autoimmunes de l'AEDV.
- Jornada de la Dermatologia Catalana .
- Jornada Catalana de prevenció i tractament del càncer Cutani .
- Congrés Nacional de Dermatologia de l'AEDV.
- Congrés Europeu de Dermatologia de l'EADV.

R4

- Curs de Tricologia per a R4.
- Curs de Dermatologia Estètica per a Residents.
- YOR4, Revisió en Dermatologia per a Residents – R4 (Madrid).
- Curs de Malalties Autoimmunes Ampollars i del Teixit Connectiu. Maneig d'immunosupressors (Hospital del Mar, Barcelona).
- Congrés Nacional de Dermatologia de l'AEDV.
- Jornada de la Dermatologia Catalana .
- Congrés Americà de Dermatologia de l'AAD.

8. Activitat investigadora

L'Hospital Universitari Mútua Terrassa compta amb una fundació per a la investigació i la docència, encarregada de la formació dels MIR en els temes metodològics propis de la investigació.

A més, hi ha un comitè de recerca clínica, format per diversos membres de l'hospital i de la comunitat, segons indica l'ordre ministerial que regula la realització d'assajos clínics.

Durant la residència els residents rebran formació en investigació, les competències bàsiques que adquiriran són:

1. Introducció a la Investigació biomèdica.
2. Recursos bibliogràfics: Fonts i investigacions.
3. Estudis Qualitatius.
4. Anàlisi crítica de projectes de recerca.
5. Elaboració d'un projecte.
6. Anglès científic: Presentacions científiques orals. Lectura crítica i redacció científica.

Com a objectiu els nostres residents han de presentar, al llarg de la residència, un mínim de 8 comunicacions a congressos com a primer autor i participar com a autor en un mínim de 5 publicacions indexades.

9. Guàrdies

- Es realitzaran guàrdies de medicina al servei d'Urgències de l'HUMT exclusivament durant el període de rotació en medicina interna (els primers 6 mesos de R1). Un cop conclòs aquest període, les guàrdies seran optatives. A partir de R2 (inclòs) no podran interferir amb l'activitat formativa del resident.
- El número de guàrdies màximes serà de 3 guàrdies al mes.

Objectius competencials

- Realitzar correctament l'anamnesi en pacient agut
- Realitzar correctament l'exploració física en pacient agut
- Emetre un judici clínic de presumpció
- Manejar situacions d'estrès i d'alta demanda assistencial
- Valorar la necessitat de proves complementàries i determinar quines
- Sol·licitar proves complementàries
- Interpretar les proves complementàries bàsiques en el context clínic (analítica, ECG, radiografia de tòrax i abdomen)
- Sol·licitar i emplenar el consentiment informat en aquelles situacions que calgui
- Interpretar les exploracions complementàries específiques
- Aplicar correctament els tractaments segons els protocols del centre
- Indicar el tractament mèdic en un pacient de baixa complexitat
- Indicar el tractament mèdic en un pacient de complexitat intermèdia
- Indicar el tractament mèdic en un pacient de complexitat alta
- Elaborar un informe d'alta

10. Fonts d'informació bibliogràfica

PRIMER ANY DE RESIDÈNCIA

- Recomanem els llibres o adreces d'internet següents:
 - Bologna J. Dermatologia : Principales diagnósticos y tratamientos. 4a edició 2018 Editorial Elsevier.
 - Treatment of skin disease, comprehensive therapeutic strategies (6a ED) de MG Lebwohl.
 - Dermatologia Clínica, de C Ferrandiz , Harcourt, 4a ed 2014
 - Dermatoweb (els continguts dels "seminaris" i els "20 motius de consulta" per al diagnòstic diferencial a Dermatoweb2.udl.es)
 - Fitzpatrick: Dermatologia en Medicina General (7a ED). (T4) de Klaus Wolff

- 26 -

- Dermapixel : <https://www.dermapixel.com/> (ebook descargable i lectura dels casos periòdics).
- Com a atlas, per a l'entrenament visual (format llibre o per internet):
 - Atlas en Color y Sinopsis de Dermatología Clínica, de TB Fitzpatrick, McGraw-Hill, 7a ed 2014

SEGON AL QUART ANY DE RESIDÈNCIA

- Manuals clàssics de l'especialitat:
 - Bologna J. Dermatologia : Principales diagnósticos y tratamientos. 4ª edición 2018, Ed Elsevier.
 - Llibre de text de dermatologia de Rook, de DA Burns, Blackwell Publishers, 9a ed. 2016
 - Fitzpatrick's Dermatology In General Medicine, d'Irwin M. Freedberg, McGraw-Hill Professional; 9a ed. 2019
 - Surgery of the Skin, de CW Hanke. Mosby, 3a ed 2014
 - Redondo Bellón, P. Atlas práctico de cirugía Dermatológica. 2011. Aula Médica.
 - Mc Kee, Calonje, Granter. Pathology of the Skin. 5th edition 2019. Elsevier
 - Weedon. Skin Pathology. Churchill Livingstone, 4a ed 2015
 - Harper J. Textbook of Pediatric Dermatology. 3rd Edition. 2011
 - Requena L. Tumores cutáneos de partes blandas. 2012. Aula Médica
- Revistes de dermatologia :
 - Journal of the American Academy of Dermatology
 - JAMA Dermatology
 - British Journal of Dermatology
 - Journal of Investigative Dermatology
 - Pediatric Dermatology
 - JAMA Dermatology
 - International Journal of Dermatology
 - Experimental Dermatology
 - Clinical and Experimental Dermatology
 - Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology
 - American Journal of Dermatopathology
- En castellà:
 - Piel
 - Actas dermosifiliográficas
 - Medicina Cutánea Ibero-latino-americana
- Revistes de Medicina Interna i altres especialitats d'interès dermatològic
 - New England Journal of Medicine
 - The Lancet
 - Annals of Internal Medicine
 - British Medical Journal

- American Journal of Medicine
 - Histopathology
 - Journal of Clinical Oncology
 - Blood
 - Cancer
 - Nature
 - Drugs
 - JAMA
 - Science
- Pàgines web recomanades:
 - Dermatoweb (<http://www.dermatoweb.net/>)
 - ADES: Advanced Dermatology Education Server (<http://ades.tmu.edu.tw/english/default.htm>)
 - DERMIS (Dermatology Information System) (<http://www.dermis.net/dermisroot/en/home/index.htm>)
 - Academia Española de Dermatología (<http://www.aedv.es/>)
 - Dermactual (<http://www.aedv.es/profesionales/publicaciones/dermactual>)
 - Dermatlas
 - Johns Hopkins Hospital. (<http://www.dermatlas.net>)
 - Dermatology Atlas (Loyola University) (<http://www.meddean.luc.edu/lumen/MedEd/medicine/dermatology/melton/atlas.htm>)
 - American Academy of Dermatology (<http://www.aad.org/>)
 - European Academy of Dermatology (<http://www.eadv.org/>)
 - Colegio IberoLatinoAmericano de Dermatologia (CILAD) (<http://www.cilad.org/>)
 - Dermoscopy atlas (<http://www.dermoscopyatlas.com/>)
 - Desmoscopy atlas (<http://www.dermoscopy.org/>)
 - Actualización en terapéutica dermatológica (<http://www.emedicine.com>)
 - Dermnet (<https://dermnetnz.org/>)